

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

2013/2024(INI)

3.10.2013

ADVIES

van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

aan de Commissie juridische zaken, de Commissie burgerlijke vrijheden,
justitie en binnenlandse zaken en de Commissie constitutionele zaken

inzake de tussentijdse evaluatie van het programma van Stockholm
(2013/2024(INI))

Rapporteur voor advies: Sirpa Pietikäinen

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie juridische zaken, de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken en de Commissie constitutionele zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- A. overwegende dat volgens het Verdrag de bestrijding van sociale uitsluiting en discriminatie en de bevordering van gelijkheid tussen mannen en vrouwen doelstellingen van de EU zijn en dat de Commissie zich ervan moet vergewissen dat de toepassing van het programma van Stockholm daadwerkelijk tegemoetkomt aan de behoeften van de burgers wat betreft gelijke kansen en gendergelijkheid;
1. onderstreept dat het universaliteitsbeginsel betrekking heeft op fundamentele rechten en gelijke behandeling; verzoekt de Raad daarom met klem om het voorstel voor een antidiscriminatie-richtlijn goed te keuren; benadrukt dat vooral vrouwen vaak het slachtoffer zijn van meervoudige discriminatie en dat alle factoren die het leven van vrouwen verstoren moeten worden onderzocht, teneinde door de vaststelling van gezamenlijke strategieën voor de bescherming van slachtoffers en de strafrechtelijke vervolging van belagers alle fundamentele rechten te versterken en de gelijkheid tussen mannen en vrouwen te bevorderen, waarbij bijzondere aandacht nodig is voor kwetsbare vrouwen en met name vrouwen met een handicap; verzoekt de Commissie en de lidstaten daarom de bescherming van kwetsbare volwassenen te verbeteren en om het Haags Verdrag van 2000 inzake de internationale bescherming van volwassenen te ondertekenen, te ratificeren en ten uitvoer te leggen;
 2. verzoekt de Commissie en de lidstaten om specifieke instrumenten op basis van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën te ontwikkelen waarmee op Europees niveau goede praktijken in de bestrijding van discriminatie kunnen worden gedeeld;
 3. spoort de Commissie ertoe aan effectief te werken aan de totstandbrenging van een verdrag inzake internationale rechterlijke uitspraken, dat soortgelijke doelen dient als de verordening Brussel I;
 4. dringt er bij de lidstaten op aan om aangifteprocedures te ontwikkelen die garanderen dat een slachtoffer van meervoudige discriminatie maar één keer aangifte hoeft te doen en daarbij meer dan één discriminatiegrond kan aangeven, rekening houdend met het feit dat vooral vrouwen het slachtoffer zijn van dit soort discriminatie; acht het passend om de activiteiten van mensenrechtenactivisten en de ontwikkeling van collectieve acties door gemarginaliseerde gemeenschappen en personen te ondersteunen;
 5. beklemtoont dat het belangrijk is dat er in alle strategieën voor de integratie van personen met een handicap, immigranten, Roma en andere minderheden, en uitgesloten personen, rekening wordt gehouden met de genderdimensie;
 6. is verheugd over de goedkeuring van de richtlijn tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare

feiten¹, die bijzondere aandacht schenkt aan de bescherming van kansarme groepen zoals vrouwen en kinderen; onderstreept dat deze groepen vaak het slachtoffer worden van alle soorten geweld, met inbegrip van huiselijk geweld; beveelt aan zulke ernstige schendingen van de mensenrechten grondig te onderzoeken, op te sporen en te vervolgen; is ingenomen met de richtlijn betreffende het Europees beschermingsbevel² en met de richtlijn inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan³; verzoekt de lidstaten deze richtlijnen zo spoedig mogelijk om te zetten en toe te passen;

7. benadrukt dat mensenhandel een ernstig misdrijf is dat vooral vrouwen treft en dat een schending inhoudt van de mensenrechten en de menselijke waardigheid die de Unie niet kan aanvaarden; betreurt dat het aantal slachtoffers van mensenhandel naar en vanuit de EU toeneemt, ondanks de inwerkingtreding van de EU-richtlijn inzake de bestrijding van mensenhandel in december 2011; verzoekt de lidstaten meer inspanningen te leveren om deze verontrustende tendens om te buigen door ervoor te zorgen dat er, in overeenstemming met de richtlijn, een gezamenlijke, gecoördineerde en ambitieuze Europese strategie alsook wetten en maatregelen worden ontwikkeld en uitgevoerd om mensenhandel te bestrijden en internationale criminele organisaties die zich met deze praktijk inlaten op te rollen, met name wanneer vrouwen en kinderen tot de slachtoffers behoren; dringt erop aan dat de maatregelen om mensenhandel, dwangarbeid en illegale immigratie te bestrijden zich richten op de onderliggende oorzaken van het probleem, zoals wereldwijde ongelijkheden; verzoekt de lidstaten daarom hun toezeggingen op het gebied van ontwikkelingshulp en de millenniumontwikkelingsdoelstellingen na te komen en de samenwerking en coördinatie met derde landen te versterken;
8. onderstreept dat is gebleken dat de groeiende markt voor prostitutie, die in sommige lidstaten gelegaliseerd en geïnstitutionaliseerd is, aanzet tot mensenhandel, en roept daarom op tot maatregelen die de markt voor prostitutie verkleinen, zoals sancties voor de uitbuiters, onder wie pooiers en klanten; verzoekt de Commissie en de lidstaten daarom te voorzien in meer financiering voor uitstapprogramma's voor slachtoffers van mensenhandel, met name voor vrouwen in de prostitutie;
9. is ingenomen met het voorstel voor een richtlijn inzake de verbetering van de man-vrouwverhouding bij niet-uitvoerende bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen⁴; benadrukt dat het zogeheten glazen plafond, dat nog steeds aanwezig is, moet worden bestreden, aangezien het een van de belangrijkste obstakels is voor de loopbaanontwikkeling van vrouwen;
10. betreurt dat de Commissie, ondanks haar vele beloftes, nog steeds geen wetgevingsvoorstellen heeft geformuleerd met betrekking tot geweld tegen vrouwen,

¹ Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ

² Richtlijn 2011/99/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende het Europees beschermingsbevel

³ Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/629/JBZ van de Raad

⁴ COM(2012) 0614

gelijkheid bij politieke besluitvorming of een herziening van de richtlijn betreffende de salariskloof tussen mannen en vrouwen;

11. dringt er bij de Commissie op aan een alomvattende strategie en wetgevingshandelingen voor te stellen om geweld tegen vrouwen te bestrijden, zoals beloofd in het actieplan ter uitvoering van het programma van Stockholm en zoals door het Parlement gevraagd is in verschillende resoluties; wijst nogmaals op de noodzaak van een strafrechtelijk wetgevingsinstrument van de hand van de Commissie om iedere vorm van geweld tegen vrouwen en kinderen te bestrijden en hun rechten te vrijwaren; verzoekt de Commissie en de lidstaten voorts een EU-coördinator voor geweld tegen vrouwen in te stellen;
12. wijst met klem op de noodzaak dat ambtenaren (van de politie, gezondheidsdiensten, rechtbanken, enz.) die in hun werk te maken kunnen krijgen met gevallen waarin de lichamelijke, psychische en seksuele integriteit van een persoon, en met name van vrouwen die het slachtoffer van gendergeweld zijn geworden, in gevaar wordt geacht, adequaat worden opgeleid; verzoekt de lidstaten om het werk van maatschappelijke organisaties, en in het bijzonder ngo's, vrouwenverenigingen en andere vrijwilligersorganisaties die gespecialiseerde hulp bieden, te ondersteunen en met deze organisaties samen te werken bij het verlenen van bijstand aan vrouwen die het slachtoffer van gendergeweld zijn geworden;
13. roept de lidstaten ertoe op de Overeenkomst van Istanbul inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te ratificeren, en verzoekt de Commissie onderhandelingsrichtsnoeren uit te werken opdat de EU zonder verder uitstel kan toetreden tot deze overeenkomst;
14. verzoekt de lidstaten maatregelen te nemen om de economische en sociale oorzaken van geweld tegen vrouwen te bestrijden, zoals werkloosheid, lage lonen en pensioenen, het gebrek aan huisvesting, armoede en het ontbreken van kwaliteitsvolle overheidsdiensten, met name op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs en sociale zekerheid;
15. dringt er bij de Commissie op aan om Richtlijn 2006/54/EG zo spoedig mogelijk te herzien en om wijzigingen op de richtlijn voor te stellen overeenkomstig artikel 32 van de richtlijn en op basis van artikel 157 VWEU, met inachtneming van de gedetailleerde aanbevelingen zoals opgenomen in de bijlage bij de resolutie van het Parlement van 24 mei 2012, met name in verband met:
 - transparantere loongegevens,
 - een transparantere werkbeoordeling en functieclassificatie, en
 - een strengere wetgeving inzake sancties;
16. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat de genderdimensie en gendermainstreaming tot uiting komen in iedere juridische opleiding van het Europees netwerk voor justitiële opleiding, de Academie voor Europees recht of andere relevante instellingen voor de verschillende actoren op het gebied van justitiële en politionele samenwerking; vraagt om te voorzien in specifieke modules over gendergeweld en goede praktijken op het gebied van slachtofferhulp;

17. stelt voor een gemeenschappelijke bewustmakingscampagne op Europees niveau over de ernst van gendergeweld te ontwikkelen, waarvan de doelstelling zou moeten zijn om het publiek en overheden net zo bewust van dit type misdrijf te maken als ze dat zijn van andere strafbare feiten of terroristische aanslagen die naast gevolgen voor de directe slachtoffers ook collectieve implicaties hebben, en om hun actiebereidheid in dit kader te vergroten; meent dat dit soort maatschappelijke reactie met betrekking tot andere vormen van geweld van groot belang is geweest bij de inspanningen om ervoor te zorgen dat deze niet meer werden vergoelijkt, en dat een dergelijke reactie daarom ook ten aanzien van gendergeweld aan de orde is;
18. verzoekt om de oprichting van een contactpunt voor genderkwesties bij het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken;
19. is ingenomen met het voorstel van de Commissie voor een verordening ter bevordering van het vrije verkeer van burgers en bedrijven door vereenvoudigde aanvaarding van bepaalde openbare akten, waarmee de bureaucratische rompslomp en de bestaande kloof tussen de Europese instellingen en de burgers in de EU wordt verkleind;
20. verzoekt de Commissie, overeenkomstig eerdere toezeggingen en in het licht van de herhaalde verzoeken van het Parlement, een voorstel te formuleren voor een verordening betreffende de wederzijdse erkenning van de werking van akten van de burgerlijke stand in de EU, teneinde discriminatoire juridische en administratieve belemmeringen weg te nemen voor burgers en gezinnen die hun recht op vrij verkeer wensen uit te oefenen, zowel voor mannen als voor vrouwen;
21. verzoekt de Commissie en de lidstaten daarbij rekening te houden met de opvattingen van alle bevoegde overheidsdiensten en autoriteiten, zowel op nationaal als op regionaal en lokaal niveau, die belast zijn met de planning en uitvoering van beleid ter bevordering van gelijkheid;
22. herhaalt zijn oproep tot de vaststelling van een Europees wetboek van internationaal privaatrecht;
23. verzoekt de Commissie toe te zien op de verschillende impact die bezuinigingen door de overheid hebben op vrouwen en mannen, aangezien dit indirect gevolgen heeft voor de gelijkheid tussen mannen en vrouwen; haalt in dit verband aan dat een verlaging van de belastinginkomsten en mogelijke bezuinigingen in de begroting kunnen leiden tot een beperking van de overheidsuitgaven, die op de middellange termijn naar verwachting nadelige gevolgen zal hebben voor overheidsdiensten zoals onderwijs, opleiding en sociale zekerheid, alsook voor vrouwen, aangezien zij een beroep doen op deze diensten;
24. verzoekt de Commissie en de lidstaten om regionale politiekorpsen met bevoegdheden voor de bestrijding van delicten tegen vrouwen door georganiseerde en/of grensoverschrijdende criminele bendes volledig te erkennen en de coördinatie tussen deze korpsen en veiligheidsinstanties en operationele politiemachten te versterken;
25. vindt het ontstellend dat het aantal slachtoffers van dwangarbeid in de lidstaten wordt geraamd op 880 000, waarvan naar schatting 30 % seksueel wordt uitgebuit en 70 % te maken krijgt met andere vormen van dwangarbeid, en waarvan de meerderheid vrouw is;

26. verzoekt de Commissie het e-justitieprogramma verder te ontwikkelen om de burger rechtstreeks toegang te bieden tot juridische informatie en justitie door informatie online aan te bieden;
27. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om voorstellen te doen voor maatregelen om de samenwerking met consulaire diensten van de landen van herkomst te verbeteren, met als doel te voorkomen dat er valse visa worden afgegeven, om in de landen van herkomst, in samenwerking met de lokale autoriteiten, voorlichtingscampagnes te organiseren voor potentiële slachtoffers, in het bijzonder vrouwen en kinderen, en om maatregelen voor effectievere grenscontroles te bevorderen met het oog op de preventie van mensenhandel en illegale immigratie;
28. verzoekt de Commissie acties voor te stellen om vrouwen die het slachtoffer van mensenhandel en seksuele uitbuiting zijn geworden te beschermen en bijstand te verlenen door middel van maatregelen als de ontwikkeling van compensatieregelingen, het waarborgen van een veilige terugkeer, hulp bij de re-integratie in de samenleving van het land van herkomst in geval van vrijwillige terugkeer, bijstand en ondersteuning tijdens hun verblijf in de EU en samenwerking met de autoriteiten van de landen van herkomst om de families van slachtoffers van mensenhandel en seksuele uitbuiting te beschermen;
29. herinnert eraan dat ongeveer de helft van immigranten in de EU vrouwen zijn en dat een onafhankelijk migratiestatuuut voor vrouwen en het recht voor echtgenotes om te werken fundamentele elementen voor een doeltreffende integratie vormen;
30. wijst met klem op het belang van de verdediging van rechten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, en uit zijn bezorgdheid over de beperkingen die in enkele lidstaten worden gesteld op de toegang tot anticonceptiemiddelen en seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten, met name abortus.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	3.10.2013
Uitslag eindstemming	+: 17 -: 3 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Regina Bastos, Andrea Češková, Edite Estrela, Iratxe García Pérez, Mary Honeyball, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Izaskun Bilbao Barandica, Minodora Cliveti, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Christa Klauß, Doris Pack, Angelika Werthmann
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Gesine Meissner